

**XITATIMENDE XA NHLANGANELO XA VUHANGALASAMAHUNGU MAYELANA
NA KU SAYINIWA KA MEMORANDAMU YA NTWISISO
HI SAPS/ DPCI NA SARS**

**Ntwanano lowuntshwa wu tiyisa ku ya emahlweni ntirhisano exikarhi ka SAPS/
DPCI na SARS**

Tshwane, 24 Nyenyenyani 2023 – Ntirhisano lowu ndlandlamuxiweke exikarhi ka SAPS/DPCI (Hawks) na SARS wu le ku tiyisiweni hi ku sayiniwa ka memorandamu ya ntwisiso leyintshwa leyi tlakusaka cincano wa vuxokoxoko, mapfumba ma nhlanganelo na malulamiselo ya matirhelo yo hetiseka swinene hi ku fambisana na swilaveko swa Financial Action Task Force (FATF).

MOU ya matimu yi sayiniwile hi Sunguti 2023 hi Khomixinara Angarhelo wa Rixaka General Fannie Masemola, Nhloko ya Rixaka ya DPCI, Lieutenant General Godfrey Lebeya na Khomixinara wa SARS, Ttn Edward Kieswetter.

Ntwanano lowu wa nkoka, lowu sungulaka ku tirha xikan'wekan'we, wu ndlandlamuxa vuswikoti bya tiejensi ta tiko ta nsindziso wo landzelela nawu ku ndlandlamuxa heriso wa vukungundwana, mpapalato wa xibalo, mbhasiso wa mali na milandzu yin'wana ya swa timali no ya emahlweni ti tiyisa sisiteme ya tiko ya vunhlori bya swa timali. Wu khwatihata vutinyiketeri bya tihloko ta tiejensi leti, exikarhi ka swin'wana, ku aka no tiyisa vutshembheki bya vandla eka ndzetelovutivi wa OECD eka Vugevenga bya Xibalo na Ntirhisano wa le ndzeni ka Tiejensi leyi khomeriweke ePretoria hi Mawuwani 2022.

MOU yi lawula, tiyisa no endla ximfumo eka timhaka ta ntirhisano wo fana, mpfuneto na cincano wa vuxokoxoko exikarhi ka mavandla manharhu, ku hetisisa vutihlamuleri bya vona bya swa nawu na swiboho tanihileswi swi vekiweke hi Nawu wa SARS, Nawu wa SAPS kumbe nawu wun'wana hi ku kongoma, xiyenge xa 17F xa Nawu wa SAPS, xiyenge xa 36 xa Nawu wa FIC, xiyenge xa 73 xa POCA na xiyenge xa 34 xa PRECCA.

MOU yi katsa:

- Ku vikiwa ka swivilelo swa vugevenga mayelana na khomixini ya xibalo, khasitomo na milandzu leyi xakelanaka na vukungundzwana ku tiyisisa ndzavisiso na nchuchiso wa vuswikoto no hetiseka.
- Ntirhisano wo fana no avelana vuxokoxoko mayelana na milandzu leyi welaka eka swileriso swa nawu swa mavandla, tanihileswi swi vuriweke hakona eka xiyenge xa 73 xa POCA, ku kota ku papalata dupilikheti ya migingiriko no tiyisisa ntirhiso wo hetiseka wa switirhisiwa.
- Mpaluxo wa vuxokoxoko na tirhekhodo mayelana na mavandla lama tihlamulelaka (mo fana na tibangi, tifeme ta swa timalo na nawu, tikhamphani ta ndzindzakhombo na tikhasino), tanihileswi swi vekiweke hi xiyenge xa 36 xa Nawu wa FIC, lava:
  - a. amukeleleke kumbe ve faneleke ku amukela mivuyelo ya swa migingiriko leyi nga riki enawini;
  - b. tirhisiwaka kumbe lava nga tirhisiwaka enkarhini lowu taka eka swikongomelo swa mbhasiso wa mali; kumbe
  - c. nga vandla ra thiransakixini yo ehleketelerisa na kumbe yo ka yi nga tolovelekangi kumbe nongoloko wa tithiransakixini tanihileswi swi vuriweke eka xiyenge xa 29(1)(b) loko xi hlayiwa na xiyenge xa 268 xa Nawu wa FIC.
- Mfikelelo wa vuxokoxoko lebyi khomiweke hi SARS mayelana na milandzu handle ka ya xibalo, khasitomo kumbe vukungundzwana tanihileswi swi pfumeleriweke hi nawu na
- Ku rhumeriwa ka nkarhinyana ka vatirhi ku fikelela endlelo ra marhavinyingi ku ololoxa vugevenga bya xirhangana bya rixaka tanihileswi swi kombisiweke eka xiyenge xa 17F eka Nawu wa SAPS.
- Xiboho xa SARS tanihileswi swi vuriweke eka Xiyenge xa 34 xa PRECCA ku vika eka SAPS vutivi byin'wana na byin'wana na/kumbe ehleketelelo wa vukungundzwana, vukhamba, vuxisi, nchaviselo, ku fojara kumbe ku hangalasiwa ka dokumente yo fojariwa, leswi katsaka ntsengo wa R100 000 kumbe ku tlula leswi vangiweke hi kumbe ehenhla ka SARS.

Mavandla ma tinyiketerile ku ndlandlamuxa vutivi, vuswikoti na ntwisiso wa mitirho ya mavandla hinkwawo hi ku tirhisa mapfhumba lama tumbuluxeriweke ku avelana ntokoto na vuswikoti eka tindhawu to fana. Tindhawu leti languteriweke ta ntirhisano

mayelana na endlelo ro antswa ra swa ndzavisiso, exikarhi ka tin'wana ri katsa, leswi landzelaka:

- Mendlelo ma forensiki na tithekiniki eka mindzavisiso ya vugevenga bya swa timali.
- Nhluvukiso na ndlandlamuxo wa nxopaxopo wa tshaku ra forensiki.
- Ndzavisiso wa swa timali na nxopaxopo wa vuxokoxoko ku kumisisa timhaka ta swa timali ta vugevenga.
- Mendlelo ma swa ndzavisiso eku lweni na vugevenga eka swileriso swa mavandla.
- Tithekiniki ta ximodeni ta nsindziso wo landzelela nawu na nhlengeleto wa vumbhoni na timhaka leti xakelanaka.

Ku hlayisa xihundla no tirhisa swipimelo swa MOU, no tiyisisa leswaku swilaveko swo hlawuleka na swileriso swa matshaku mo karhi ma swa vulavisisi eka SAPS/DPCI na SARS swa ololoxiwa, Mitwanano ya le tlhelo ya Rimba ra swa Matirhelo, leyi nga ta vumba xiphemu xa MOU yi ta vekiwa.

Mavandla ma tlhele ma pfumelelana ku tumbuluxa Komiti yo Tirha ku tlhuvutsa timhaka ta pholisi, ndzavisiso na nchuchiso wa xibalo, milandzu leyi xakelanaka na khasitomo na/kumbe vukungundzwana, nyiketo wa vuxokoxoko, nawu lowu wa ha ku tumbuluxiwaka, swilaveko swa vumbhoni, maendlelo mo ndlandlamuxa hundziso wa vutivi na vuswikoti, mikwetlembetano leyi nga ololoxiwangiki leyi hundziseriweke eka wona na timhaka tin'wana na tin'wana leti xakelanaka na ntirhiso na hetisiso wa MOU.

24 Nyenyenyana 2023

Mayelana na vuxokoxoko byo tala tihlanganise na:

sarsmedia@sars.gov.za

SAPS: Brigadier Athlenda Mathe

DPCI: Brigadier Nomthandazo Mbambo

Nhlokomhaka:

Khomixinara wa SARS Ttn Edward Kieswetter (ximatsi) na Nhloko ya Rixaka ya DPCI, Lieutenant General Godfrey Lebeya, va sayinile MOU exikarhi ka SARS na SAPS/ DPCI loko va yi le eka Nxopaxopo wa eRabat, eMorocco.